

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

На основі актуальних статистичних даних проведено аналіз сучасного стану ведення мисливського господарства, виявлені основні проблеми у законодавчому і нормативному забезпеченні та запропоновані шляхи їх вирішення. Виявлено тенденції у динаміці чисельності основних видів мисливської фауни та запропоновані заходи зростання потенціалу державного мисливського фонду. Здійснено аналіз економічних показників користувачів мисливських угідь та визначені шляхи їх оптимізації.

Ключові слова: мисливське господарство, користування мисливськими угіддями, динаміка чисельності фауни, еколого-економічні засади.

Виклики сучасності, пов'язані зі зростанням антропогенного впливу та техногенного навантаження на довкілля, а також інтенсивним використанням природних ресурсів, вимагають пошуку оптимальних варіантів стосунків людини з навколишнім середовищем. Полювання є однією з найдавніших форм взаємовідносин людини і природи. У процесі розвитку цивілізації відбулася серйозна трансформація мотивації до полювання: якщо на ранніх етапах розвитку людини полювання було способом виживання, то сьогодні – це захоплення та вид активного відпочинку. Археологи відшукали багато предметів мисливського призначення під час розкопок. Культура полювання є невід'ємною частиною культури кожного народу.

Процес полювання є заключним результатом у веденні мисливського господарства.

Мисливське господарство – специфічна сфера соціально-економічної діяльності людини, яка базується на використанні ресурсів тваринного світу, забезпечує їх охорону і відтворення. Сучасне мисливство виконує соціальні, екологічні та економічні функції. Соціальні функції полягають у задоволенні рекреаційних, духовних та естетичних потреб людей. Екологічні функції мисливства проявляються у забезпеченні збереження біологічного різноманіття, в охороні і відтворенні природних ресурсів. Економічні функції мисливства виражаються здатністю надавати різноманітні послуги і ресурси для провадження економічної діяльності [1].

Нові соціально-економічні умови в країні докорінно впливають на всі галузі економічної діяльності, загострюють проблеми та вимагають пошуку відповідей на виклики. Повною мірою це стосується мисливського господарства. На сучасному етапі розвитку мисливства в Україні нагальним є формування стратегії розвитку та модернізація законодавчої і нормативно-правової бази мисливського господарства, впровадження сучасних технологій у мисливстві, покликаних забезпечити ефективне відтворення державного мисливського фонду.

Площа Львівської області становить 2 млн 180 тис. га. Загальна площа мисливських угідь області – 1 млн 771 тис. га, що становить 81 % території області і 4 % угідь України. З них польові – 1 млн 073 тис. га (60 % в області і 3 %

України), лісові – 653 тис. га (37 % в області і 7 % України) та водно-болотні – 45 тис. га. (3 % в області і 2 % України). У табл. 1 представлено розподіл мисливських угідь Львівської області за користувачами станом на 01.01.2013 р. [2].

Табл. 1. Розподіл мисливських угідь у розрізі користувачів Львівської області станом на 01.01.2012 р.

№ з/п	Користувач мисливських угідь	Надано в користування угідь, га	У тому числі			% до загальної площі області				№ рішення Львівської облради, Дата
			польові	лісові	водно-болотні	Всього	у тому числі			
							польові	лісові	водно-болотні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	ДП МГ "Стир"	48642	22354	25279	1009	2,7	2,1	3,9	2,2	№ 380 від 23.06.2005
2	НПП "Сколівські Бескиди"	46712	5479	40812	421	2,6	0,5	6,3	0,9	№ 368 від 02.11.2000
3	ДП "Бібрський лісгосп"	4788	1053	3715	20	0,3	0,1	0,6	0,0	№ 380 від 23.06.2005
4	ДП "Бродівський лісгосп"	24103	15390	8353	360	1,4	1,4	1,3	0,8	№ 380 від 23.06.2005
5	ДП "Буський лісгосп"	13133	5615	7061	457	0,7	0,5	1,1	1,0	№ 438 від 18.12.2007
6	ДП "Дрогобич лісгосп"	17077	2191	14866	20	1,0	0,2	2,3	0,0	№ 438 від 18.12.2007
7	ДП "Жовківський лісгосп"	19501	13744	5428	329	1,1	1,3	0,8	0,7	№ 438 від 18.12.2007
8	ДП "Рава-Руський лісгосп"	41081	28323	11289	1469	2,3	2,6	1,7	3,2	№ 438 від 18.12.2007
9	ДП "Радохівське ЛМГ"	7409	4443	2859	107	0,4	0,4	0,4	0,2	№ 1088 від 08.12.2009
10	ДП "Самбірський лісгосп"	7743	–	7743		0,4	0,0	1,2	0,0	№ 380 від 23.06.2005
11	ДП "Сколівський лісгосп"	34997	12063	22625	309	2,0	1,1	3,5	0,7	№ 1089 від 08.12.2009
12	ДП "Славський лісгосп"	45031	14861	29478	692	2,5	1,4	4,5	1,5	№ 1089 від 08.12.2009
13	ДП "Старосамбір ЛМГ"	56220	40875	13792	1553	3,2	3,8	2,1	3,4	№ 837 від 10.03.2009
14	ДП "Стрийський лісгосп"	24856	3476	21323	57	1,4	0,3	3,3	0,1	№ 438 від 18.12.2007
Всього Львівське ОУЛМГ		391293	169867	214623	6803	22,1	15,8	32,9	15,0	–
1	Бродівська р/р УТМР	29419	26325	2511	583	1,7	2,5	0,4	1,3	№ 468 від 11.07.2001
2	Буська р/р УТМР	23265	19762	3036	467	1,3	1,8	0,5	1,0	№ 278 від 27.01.1998
3	Городоцька р/р УТМР	35349	27362	6146	1841	2,0	2,6	0,9	4,1	№ 619 від 03.06.2008
4	Дрогобицька р/р УТМР	24933	18991	5220	722	1,4	1,8	0,8	1,6	№ 278 від 27.01.1998
5	Жидачівська р/р УТМР	37999	32594	4364	1041	2,1	3,0	0,7	2,3	№ 510 від 11.03.2008
6	Жовківська р/р УТМР	28887	20447	7522	918	1,6	1,9	1,2	2,0	№ 145 від 05.12.2006
7	Золочівська р/р УТМР	35271	29003	5548	720	2,0	2,7	0,8	1,6	№ 194 від 04.12.2003
8	Львівська р/р УТМР	42831	35569	5852	1410	2,4	3,3	0,9	3,1	№ 512 від 11.03.2008

¹ НЛТУ України, м. Львів;

² Нач. відділу мисливського господарства Львівського ОУЛМГ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
9	Миколаївська р/р УТМР	28349	23680	1984	2685	1,6	2,2	0,3	5,9	№ 278 від 27.01.1998
10	Львівська о/р (Перемишлянське г-во)	23142	16298	6378	466	1,3	1,5	1,0	1,0	№ 368 від 02.11.2000
11	Самбірська р/р УТМР	38071	32985	3513	1573	2,1	3,1	0,5	3,5	№ 278 від 27.01.1998
12	Сокальська р/р УТМР	49636	40218	7540	1878	2,8	3,7	1,2	4,1	№ 516 від 03.03.2006
13	Стрийська р/р УТМР	13398	10000	2978	420	0,8	0,9	0,5	0,9	№ 468 від 11.07.2001
14	Червоноградська УТМР	28996	19514	8044	1438	1,6	1,8	1,2	3,2	№ 516 від 03.03.2006
15	Яворівська р/р УТМР	5927	5030	304	593	0,3	0,5	0,0	1,3	№ 522 від 18.03.2008
Всього УТМР		445473	357778	70940	16755	25,2	33,3	10,9	36,9	-
1	Бузьке ТМіР "Лісівник"	32143	20863	10544	736	1,8	1,9	1,6	1,6	№ 368 від 02.11.2000
2	Дрогобицьке ТМіР "Лісівник"	42479	29077	12906	496	2,4	2,7	2,0	1,1	№ 699 від 07.10.2008
3	Жовківське ТМіР "Лісівник"	44337	27570	14033	2734	2,5	2,6	2,1	6,0	№ 468 від 11.07.2001
4	Золочівське ТМіР "Лісівник"	31208	24594	6237	377	1,8	2,3	1,0	0,8	№ 194 від 04.12.2003
5	Львівське ТМіР "Лісівник"	29475	19346	9133	996	1,7	1,8	1,4	2,2	№ 621 від 03.06.2008
6	Перемишлянське ТМ "Лісівник"	13357	8183	4674	500	0,8	0,8	0,7	1,1	№ 620 від 03.06.2008
7	Рава-Руське ТМіР "Лісівник"	37756	28142	9344	270	2,1	2,6	1,4	0,6	№ 368 від 02.11.2000
8	Самбірське ТМіР "Лісівник"	47340	32399	13843	1098	2,7	3,0	2,1	2,4	№ 368 від 02.11.2000
9	Стрийське ТМіР "Лісівник"	35491	24780	9644	1067	2,0	2,3	1,5	2,4	№ 514 від 11.03.2008
10	Ходорівське ТМіР "Лісівник"	19366	14354	3744	1268	1,1	1,3	0,6	2,8	№ 622 від 03.06.2008
Всього ТМіР "ЛІСІВНИК"		332952	229308	94102	9542	18,8	21,4	14,4	21,0	-
1	ТВМРЗРУ "Голобутдача"	12645	9245	3200	200	0,7	0,9	0,5	0,4	№ 380 від 23.06.2005
2	ТВМРЗРУ г-во "Корчівка"	24164	14207	9103	854	1,4	1,3	1,4	1,9	№ 380 від 23.06.2005
3	ТВМРЗРУ г-во "Краківець"	14838	9987	4087	764	0,8	0,9	0,6	1,7	№ 380 від 23.06.2005
4	ТВМРЗРУ г-во "Майдан"	41025	21846	18026	1153	2,3	2,0	2,8	2,5	№ 380 від 23.06.2005
Всього ВМТЗРУ		92672	55285	34416	2971	5,2	5,2	5,3	6,5	-
1	ЛООФСТ "Прикордонник"	13051	2620	10409	22	0,7	0,2	1,6	0,0	№ 516 від 03.03.2006
2	ЛООФСТ "Динамо""Янів"	23415	13644	8745	1026	1,3	1,3	1,3	2,3	№ 516 від 03.03.2006
Всього ФСТ "ДИНАМО"		36466	16264	19154	1048	2,1	1,5	2,9	2,3	-
1	Мостиське ТМіР	37737	31100	6124	513	2,1	2,9	0,9	1,1	№ 368 від 02.11.2000
2	Радехівське ТМіР	75758	59838	14739	1181	4,3	5,6	2,3	2,6	№ 145 від 05.12.2006
3	Турківське ТМіР	79428	32963	45860	605	4,5	3,1	7,0	1,3	№ 278 від 27.01.1998
4	ТМР "Крижень"	67780	53006	12218	2556	3,8	4,9	1,9	5,6	№ 515 від 11.03.2008

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
5	ГОМР "Фазан"	5254	4452	209	593	0,3	0,4	0,0	1,3	№ 517 від 11.03.2008
6	ТМР "Дністер"	8429	5326	2574	529	0,5	0,5	0,4	1,2	№ 194 від 04.12.2003
Всього громадські організації		274386	186685	81724	5977	15,5	17,4	12,5	13,2	-
1	ВАТ "Шляхбудсервіс"	3020	1176	1818	26	0,2	0,1	0,3	0,1	№ 509 від 11.03.2008
2	ПП "Біон"	10053	4624	5343	86	0,6	0,4	0,8	0,2	№ 511 від 11.03.2008
3	ПП "Екобескид"	19263	2719	16446	98	1,1	0,3	2,5	0,2	№ 837 від 10.03.2009
4	ПП "МГ "Динаміт"	8405	4494	3548	363	0,5	0,4	0,5	0,8	№ 513 від 11.03.2008
5	ТЗОВ "Ведмежа"	27840	5407	22003	430	1,6	0,5	3,4	0,9	№ 380 від 23.06.2005
6	ТЗОВ "ЗолотаЛипа"	10012	3331	6620	61	0,6	0,3	1,0	0,1	№ 194 від 04.12.2003
7	ТЗОВ "МГ "Вепр"	21252	6101	14960	191	1,2	0,6	2,3	0,4	№ 837 від 10.03.2009
8	ТЗОВ "МГ"Зубр"	10700	3944	6737	19	0,6	0,4	1,0	0,0	№ 620 від 03.06.2008
9	ТЗОВ "МГ" "КВІК"	10313	5165	4962	186	0,6	0,5	0,8	0,4	№ 516 від 11.03.2008
10	ТЗОВ "МГ"Ватра+"	13683	7356	6220	107	0,8	0,7	1,0	0,2	№ 380 від 23.06.2005
11	ТЗОВ "МГ"Надбужжя"	15604	5157	10066	381	0,9	0,5	1,5	0,8	№ 368 від 02.11.2000
12	ТЗОВ "Полісся"	4161	2477	1649	35	0,2	0,2	0,3	0,1	№ 368 від 02.11.2000
13	ТЗОВ "Свірж"	7924	2150	5749	25	0,4	0,2	0,9	0,1	№ 368 від 02.11.2000
14	ТЗОВ "Тустань"	7251	701	6550	0	0,4	0,1	1,0	0,0	№ 194 від 04.12.2003
15	ТЗОВ МГ"Беркут"	3907	1112	2685	110	0,2	0,1	0,4	0,2	№ 901 від 28.04.2009
16	ТЗОВ МГ"Витків"	6070	134	5789	147	0,3	0,0	0,9	0,3	№ 1088 від 08.12.2009
17	ТЗОВ "Едельвейс-Тур"	11526	1667	9831	28	0,7	0,2	1,5	0,1	№ 1089 від 08.12.2009
18	ПП"СпектрЦентр"	6904		6904		0,4	0,0	1,1	0,0	№ 117 від 22.12.2009
Всього інші		197888	57715	137880	2293	9,6	5,4	21,1	5,1	-
Разом по Львівській області		1771130	1072902	652839	45389	100	100	100	100	-
Разом по Львівській області за типами угідь						100	60,5	37,0	2,5	-

З відображеного у табл. 1 видно, що жоден корпоративний користувач мисливських угідь не має монопольного права на користування угіддями.

Процес надання мисливських угідь є динамічним. Згідно з чинним Законом України "Про мисливське господарство та полювання" обласні ради уповноважені приймати рішення про надання у користування мисливських угідь. Протягом 2012 р. та до 01.09.2013 р. Львівською обласною радою надано у користування мисливські угіддя для ведення мисливського господарства 28 користувачам мисливських угідь. Мисливські угіддя повторно надано 24 користувачам мисливських угідь. Крім цього, мисливські угіддя надані шістьом новоствореним мисливським господарствам.

У питанні надання у користування мисливських угідь є значні проблеми передусім через недосконалість чинної законодавчої і нормативної бази. Зокрема, це стосується погодження надання у користування мисливських угідь. Чинний Закон України "Про мисливське господарство та полювання" вимагає погодження власників або постійних користувачів земельних ділянок. У зв'язку з приватизацією землі, до складу мисливських угідь входять невеликі за площею земельні ділянки сотень чи навіть тисяч власників. Зрозуміло, що зібрати погодження на надання у користування мисливських угідь у такої кількості власників земельних ділянок на практиці неможливо. Тому, на нашу думку, доцільно отримувати погодження власників або користувачів земельних ділянок площею понад 100 га, а на земельні ділянки меншої площі погодження надає місцева рада або територіальний орган центрального органу державної виконавчої влади у галузі лісового та мисливського господарства з наступним повідомленням власників земельних ділянок.

Чинне законодавство передбачає внесення подання про надання у користування мисливських угідь до обласної ради центральним органом державної виконавчої влади у галузі лісового і мисливського господарства (Державним агентством лісових ресурсів України). Такий підхід ускладнює і ще більше бюрократизує зазначене питання. Доцільно, щоб означене вище подання вносив територіальний орган центрального органу державної виконавчої влади в галузі лісового та мисливського господарства.

Ще одним проблемним питанням є надання у користування мисливських угідь, на які претендує два і більше майбутніх користувачів. У зв'язку з цим, нагальним є опрацювання і затвердження положення про порядок надання у користування мисливських угідь на умовах конкурсу.

Останнім часом у суспільстві дискутується питання дотримання права доступу населення до лісів та здійснення громадянами лісокористування для власних потреб (збір ягід, грибів тощо), а також питання можливості проводити полювання місцевим мисливцям в угіддях, наданих у користування суб'єктам підприємницької діяльності приватної форми власності. Варто зазначити, що право доступу громадян до лісів закріплене у чинному законодавстві і його обмеження є порушенням закону. Проблема полювання місцевими мисливцями можна вирішити шляхом внесення в угоди з користувачами мисливських угідь норми про те, що не менше (для прикладу) 30 % ліцензій на добування дичини пропонується для реалізації місцевим мисливцям. Вбачається доцільним також організація на базі користувачів мисливських угідь мисливських клубів чи товариств, які братимуть участь у веденні мисливського господарства.

У мисливських угіддях Львівщини обліковано 71 вид ссавців та 199 видів птахів, багато з них є об'єктами полювання, але мисливське значення мають тільки 24 види, з яких використовується лише 13, решта – нечисленні. У лісах Львівщини є також борові птахи: глушці, тетеруки, орябки та дикі голуби. З червонокнижних видів фауни, яких налічується понад 30, водяться зубри, ведмеді, рисі, коти лісові, видри, норки європейські та багато видів птахів.

Серед областей Західного регіону України у Львівській області найбільше мисливців, які об'єднані в товариства. У табл. 2 представлено розподіл мисливців

за членством у мисливських товариствах [2]. З кожним роком ряди мисливців поповнюються, а мисливських господарств стає дедалі більше. Станом на 1 січня 2013 р. в області налічується понад 38 тис. мисливців. Якщо порівняти чисельність членів мисливських товариств, яких в області є майже 11 тис. осіб, то найбільшим товариством є Українське товариство мисливців і рибалок (УТМР). В його рядах налічується 5,8 тис. членів, у "Лісівнику" – 2,9 тис. осіб, у Військовому товаристві мисливців Західного регіону України (ВТМ ЗРУ) – 1,2 тис. осіб, у Львівській обласній організації Федерації спортивних товариств "Динамо" – 402 особи, і в інших товариствах – майже 2,7 тис. членів. Без членства у товариствах є майже 23 тис. мисливців області. Більшість мисливців полюють не тільки на території нашої області, а й на території інших областей і країн.

Табл. 2. Розподіл мисливців за членством у мисливських товариствах (станом на 01.01.2013 р.)

№ з/п	Назва користувача	Кількість структурних підрозділів	Кількість членів, тис. осіб
1	Всього Львівська облорганізація УТМР	15	5,8
2	Всього Львівське ОТМР "ЛІСІВНИК"	10	2,8
3	Всього Військового товариства ВТМ ЗРУ	2	1,2
4	Всього Львівська ОО ФСТ "ДИНАМО"	2	0,4
5	Всього мисливські ТЗОВ	25	1,7
7	Разом у Львівській області	54	11,9

Від початку року в області охорону мисливських угідь здійснюють штатні працівники користувачів мисливських угідь в кількості 380 осіб, з них 41 мисливствознавець та 249 егерів. Решта – інженерно-технічний та обслуговуючий персонал (табл. 3) [2].

Табл. 3. Структура мисливських угідь за категоріями та зайнятих у мисливському господарстві (2012 р.)

Користувач	Площа наданих у користування мисл. угідь, га	У тому числі			Площа мисл. угідь, охоплених мисл. упорядкуванням – усього, га	з неї мисл. угідь упорядкованих у звітному році, га	Облікова к-сть штатних працівників, зайнятих в мисливствознавстві, т.ч. штатні егері		
		лісові	польові	водно-болотні			всього	у т.ч. мисливствознавці	у т.ч. штатні егері
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ДП "МГ "Стир"	48642	25279	22354	1009	48642	–	19	–	10
ДП "Старосамбірський ЛП"	56220	13792	40875	1553	56220	–	9	1	8
НПП "Сколівські Бескиди"	46712	40812	5479	421	46712	–	12	1	11
ДП "Бібрське ЛП"	4788	3715	1053	20	4788	–	2	1	1
ДП "Бродівське ЛП"	24103	8353	15390	360	24103	–	2	1	1
ДП "Буський ЛП"	13133	7061	5615	457	13133	–	5	3	2
ДП "Дрогобицьке ЛП"	17077	14866	2191	20	11658	–	4	1	3
ДП "Жовківське ЛП"	19501	5428	13744	329	19501	–	3	–	3
ЛП "Рава-Руське ЛП"	41081	11289	28323	1469	41081	–	8	2	6

ДП "Радехівське ЛІМГ"	7409	2859	4443	107	7409	-	3	2	1
ДП "Самбірське ЛІГ"	7741	7741	-	-	7741	-	3	1	2
ДП "Сколівське ЛІГ"	27552	20216	7201	135	-	-	6	1	5
ДП "Славське ЛІГ"	45031	27764	16575	692	45031	-	7	1	6
ДП "Стрийське ЛІГ"	24856	21323	3476	57	-	24856	7	4	3
ОУЛІМГ – всього	383846	210498	166719	6629	326019	24856	90	19	62
Бродівська р/р УТМР	3207	2600	-	607	29419	-	3	-	1
Буська р/р УТМР	16632	3260	12869	503	16632	-	4	-	2
Городоцька р/р УТМР	35349	6146	27362	1841	35349	-	7	-	4
Дрогобицька р/р УТМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Жидачівська р/р УТМР	35863	4365	30348	1150	-	-	6	-	4
Жовківська р/р УТМР	27919	6356	20645	918	27919	-	7	1	4
Золочівська р/р УТМР	37037	5208	30837	992	35300	-	8	1	5
Львівська м/р УТМР	23507	6418	16299	790	-	-	6	1	3
Миколаївська р/р УТМР	33053	8047	22446	2560	28349	-	8	-	5
Львівська облрада	23142	6378	16298	466	23142	-	5	-	3
Самбірська р/р УТМР	38120	3762	32985	1573	38120	-	6	-	4
Сокальська р/р УТМР	40453	4402	34444	1607	40453	-	6	-	4
Стрийська р/р УТМР	10156	2680	7084	392	-	-	3	-	1
Яворівська р/р УТМР	5927	304	5030	593	5927	-	3	-	1
Червоноградська р/р	18796	6185	11560	1051	-	-	5	-	3
УТМР – всього	349161	66111	268207	15043	280610	-	77	3	44
МГ "Голобутівська дача"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
МГ "Корчівське"	20657	8069	12065	433	-	-	4	-	3
МГ "Краківець"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
МГ "Майдан"	37828	30805	5853	1170	37828	-	8	1	5
ТВМР – всього	58485	38874	17918	1603	37828	-	12	1	8
МГ "Прикордонник"	10254	5771	4453	-	-	-	-	1	2
МГ "Янів"	19791	9294	9428	1069	23415	-	4	1	3
ДИНАМО – всього	30045	15065	13881	1069	23415	0	4	2	5
Буське ТМіР "Лісівник"	20594	6086	13568	940	-	20594	6	1	3
Дрогобицьке ТМіР "Лісівник"	42479	12906	29077	496	42479	-	10	-	8
Жовківське ТМіР "Лісівник"	37205	9223	27029	953	-	-	6	1	4
Золочівське ТМіР "Лісівник"	25843	3627	21827	387	25843	-	6	1	3
Львівське ТМіР "Лісівник"	29475	9133	19346	996	29475	-	8	1	5
Перемишлянське ТМіР "Лісівник"	-	-	-	-	-	-	5	1	2
Рава-Руське ТМіР "Лісівник"	29981	11910	17376	694	-	-	7	-	5
Самбірське ТМіР "Лісівник"	47560	13843	32619	1098	-	-	8	-	6
Стрийське ТМіР "Лісівник"	35491	9644	24780	1067	35491	35491	8	1	5
Ходорівське ТМіР "Лісівник"	19366	3742	14356	1268	19366	-	5	-	3
ТМіР "Лісівник" – всього	287994	80114	199978	7899	152654	56085	69	6	44
Мостиське ТМіР	37737	6124	31100	513	37737	-	7	1	4
Радехівське ТМіР	75758	14739	59838	1181	75758	-	12	1	8
Гурківське ТМіР	79428	45860	32963	605	50522	-	12	1	10
Сколівське ТМіР "Карпати"	13831	4977	8680	174	-	-	4	-	2
ТМР "Крижень"	67780	12218	53006	2556	67780	-	9	-	8
ГОМР "Фазан"	5254	209	4452	593	5254	-	3	-	1
ТМР "Дністер"	8429	2574	5326	529	8429	-	2	-	2
ВАТ "Шляхбудсервіс"	3020	1818	1176	26	3020	-	2	1	1
ІПП "Біон"	10053	5343	4624	86	10053	-	4	1	3
ІПП "Екобескид"	19263	16446	2719	98	-	-	6	-	4
ІПП "Спектр Центр"	6904	6904	-	-	6904	-	3	-	2
ІПП МГ "Динаміт"	8405	3548	4494	363	8405	-	1	-	1

ГзВО "Ведмежа"	27840	22003	5407	430	27840	-	8	-	6
ГзВО "Золота липа"	10012	6620	3331	61	10012	-	4	-	2
ГзОВ МГ "Вепр"	21252	14960	6101	191	21252	21252	6	-	4
ГзОВ МГ "Зубр"	10700	6738	3944	19	10700	-	4	-	2
ГзОВ "КВІК"	10313	4962	5165	186	10313	-	6	1	4
ГзВО "Вагра Плюс"	13683	6220	7356	107	13683	-	6	1	3
ГзОВ МГ "Надбужжя"	15604	10066	5151	381	15604	-	8	1	7
ГзОВ "Полісся"	4161	1649	2477	35	4161	-	3	-	1
ГзОВ "Свірж"	7924	5852	2047	25	7924	-	2	-	1
ГзВО "Тустань"	7251	6550	701	-	7251	-	5	1	2
ГзОВ МГ "Беркут"	3907	2685	1112	110	3907	-	3	1	2
ГзОВ МГ "Витків"	6070	5789	134	147	6070	-	3	-	3
ГзОВ МГ "Едельвейс-Тур"	11526	9831	1667	28	11526	-	5	-	3
ІНШ – всього	486105	224685	252971	8444	424105	21252	128	10	86
Всього область	1595636	635347	919674	40687	1244631	102193	380	41	249

За 2012 р. користувачами мисливських угідь сформовано єгерську службу для охорони мисливської фауни в кількості 249 осіб. Середня площа єгерського обходу в області становить 6,4 тис. га, зокрема: підприємства управління – 6,2 тис. га, ЛОТМіР "Лісівник" – 6,5 тис. га, Львівській облраді УТМР – 7,9 тис. га, Львівській ОО ФСТ "Динамо" – 6,0 тис. га, військовій господарства ВМТ ЗРУ – 7,3 тис. га, всього іншими – 5,8 тис. га.

Табл. 4. Боротьба з порушеннями правил полювання

Заходи	Одиниця виміру	Всього	Протоколи направлено на розгляд органам		
			лісового господарства	Мінприроди	передано до суду
Складено протоколів на порушників правил полювання – всього:					
т.ч. працівниками	одиниць	189	150	38	1
Держлігоспу – всього					
Мінприроди	одиниць	25		25	
УТМР	одиниць	25	19	6	
ТВМР	одиниць	0			
Динамо	одиниць	0			
Інших користувачів	одиниць	39	32	7	
Громадськими інспекторами	одиниць	0			
МВС	одиниць	0			
Притягнуто до відповідальності – всього					
в т.ч. адміністративної	осіб	189	150	38	1
з них – попереджено	осіб	14	14	0	
кримінальної	осіб	1		0	1
Накладено штрафів на порушників	грн	29308	25589	3719	
Стягнуто штрафів	грн	29087	25470	3617	
Сума пред'явлених збитків	грн	25000	8000	2000	
Відшкодовано збитків	грн	10000	8000	2000	
Проведено рейдів з охорони державного мисливського фонду			кількість		1238
Задіяно в рейдах людей			людино-днів		4308

Значної шкоди поголів'ю мисливських тварин завдають випадки незаконного полювання (табл. 4) [2]. У 2012 р. працівниками державної лісової охорони

Львівського ОУЛМГ (19 мисливствознавців та 62 єгеря) проведено 1238 рейдів та складено 189 протоколів на порушників правил полювання та накладено штрафів на суму – 29308 грн, стягнуто з порушників – 29087 грн штрафних санкцій. На користь мисливських господарств нараховано 25000 грн збитків, завданих порушниками правил полювання, з них відшкодовано – 10000 грн збитків завданих мисливському господарству.

Важливе значення для стимулювання та покращення фінансового стану користувачів мисливських угідь має реалізація пропозиції щодо розподілу штрафів та завданих господарству збитків за порушення правил полювання і використання тваринного світу. Було б добрим стимулом, щоб 30 % від накладених штрафів залишити в розпорядженні тих, хто виявив порушення та склав адмін-протокол.

Дієве посилення охорони державного мисливського фонду зупинить зростання фактів браконьєрства, що також значною мірою вплине на чисельність поголів'я фауни загалом. Щоб браконьєрство не стало звичайним і повсюдним явищем, воно повинно зустрічати протест як з боку правоохоронців, так і з боку широкої громадськості, а факти браконьєрства потрібно висвітлювати в засобах масової інформації.

Недостатнє, а інколи і зовсім відсутнє технічне забезпечення працівників мисливського господарства, їх незначна кількість, плинність кадрів, малі оклади створюють додаткові несприятливі умови в цій галузі національно-господарського комплексу.

З метою раціонального використання мисливської фауни потрібно зменшити фактор турботи фауни під час проведення колективних, загінних полювань на парнокопитні види мисливської фауни (проводити не більше 2-3 загінних полювань в одному лісовому урочищі площею до 1,5-2,0 тис. га за сезон). Полювання доцільно проводити індивідуально і селекційно-спрямовано, що дасть змогу формувати поголів'я парнокопитних видів в оптимальному статевому-віковому співвідношенні та проводити облік трофейних екземплярів мисливської фауни господарства.

За останні роки стабілізувалася динаміка чисельності основних видів мисливської фауни і є позитивна тенденція до її зростання (табл. 5) [2]. В області не було випадків пандемії чи інвазій серед диких тварин.

Табл. 5. Динаміка чисельності основних видів мисливських звірів за п'ять років

№ з/п	Назва користувача	Зубр					Лань				
		2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Всього по УТМР											
Всього по "ЛІСІВНИКУ"											
26	ДМГ "Стир"	24	24	21	22	25	-	-	-	-	-
30	НПП "Сколівські Бескиди"	7	10	11	13	15	-	-	-	-	-
Всього по Львівському ОУЛМГ											
Всього по ТВМР ЗРУ											
44	г-во "Прикордонник"	6	6	8	8	6	-	-	-	-	-
Всього по ФСТ "ДИНАМО"											
Всього інші											
		61	68	74	75	79					

Разом по Львівській області		37	40	40	43	46	61	68	74	75	79
№ з/п	Назва користувача	Лось					Олень благородний				
		2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
14	Червоноградська м/р УТМР	-	-	-	-	-	23	25	27	28	24
Всього по УТМР											
16	Буське т-во "Лісівник"	2	2	2	2	-	17	18	18	18	7
17	Дрогобицьке т-во "Лісівник"	-	-	-	-	-	5	8	14	16	18
18	Жовківське т-во "Лісівник"	-	-	-	-	-	16	16	16	16	-
22	Рава-Руське т-во "Лісівник"	-	-	-	-	-	4	7	7	9	10
Всього по "ЛІСІВНИКУ"											
26	ДМГ "Стир"	5	3	4	4	4	137	121	123	126	131
28	Бродівський ДЛГ	-	-	-	-	-	15	15	15	15	15
29	Старосамбірське ДЛМГ	-	-	-	-	-	3	3	4	4	5
30	НПП "Сколівські Бескиди"	-	-	-	-	-	463	465	467	470	473
31	Буський ДЛГ	2	2	2	1	-	18	18	18	18	18
32	Дрогобицький ДЛГ	-	-	-	-	-	18	20	22	22	24
35	Рава-Руський ДЛГ	5	5	5	5	5	-	-	-	-	-
36	Сколівський ДЛГ	-	-	-	-	-	110	135	145	147	118
37	Славський ДЛГ	-	-	-	-	-	125	61	73	88	93
39	Стрийський ДЛГ	17	16	17	16	18	-	-	-	-	-
Всього по Львівському ОУЛМГ											
41	г-во "Корчівка"	3	4	6	8	6	5	6	8	11	8
43	г-во "Майдан"	19	22	18	19	18	12	15	16	25	22
Всього по ТВМР ЗРУ											
44	г-во "Прикордонник"	6	8	8	8	8	80	80	77	75	64
45	г-во "Янів"	-	-	2	2	2	-	1	-	1	4
Всього по ФСТ "ДИНАМО"											
47	Радехівське ТМР	-	-	3	4	5	-	-	8	10	10
48	Турківське ТМР	-	-	-	-	-	17	17	12	17	29
50	ТМіР "Крижень"	-	-	-	-	-	30	32	34	40	42
54	Сколівське ГОМР "Карпати"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
56	НПП "Екобескид"	-	-	-	-	-	13	13	16	16	31
59	ТзОВ "Ведмежа"	-	-	-	-	-	79	81	85	86	86
62	ТзОВ "МГ "Ватра Плюс"	-	-	-	-	-	49	51	51	52	52
63	ТзОВ "Мисли. г-во "Надбужжя"	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6
64	ТзОВ "Полісся"	-	-	-	-	-	4	4	4	4	4
66	ТзОВ "Густань"	-	-	-	-	-	160	164	183	192	198
67	ТзОВ МГ "Вепр"	-	-	-	-	-	8	8	39	15	16
69	ТзОВ МГ "Беркут"	-	-	-	-	-	-	39	41	33	41
70	ТзОВ "МГ "Едельвейс Тур"	-	-	-	-	-	-	37	39	43	48
Всього інші											
Разом по Львівській області		59	62	67	69	66	1411	1460	1562	1601	1624
№ з/п	Назва користувача	Олень плямистий					Козуля				
		2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
1	Бродівська р/р УТМР	-	-	-	-	-	70	74	72	78	93
2	Буська р/р УТМР	-	-	-	-	-	70	66	62	61	52
3	Городоцька р/р УТМР	-	-	-	-	-	89	90	90	94	95
4	Дрогобицька р/р УТМР	-	-	-	-	-	96	99	102	105	-
5	Жовківська р/р УТМР	-	-	-	-	-	189	193	202	209	172
6	Жидачівська р/р УТМР	-	-	-	-	-	127	142	149	158	166
7	Золочівська р/р УТМР	-	-	-	-	-	96	97	98	100	113
8	Львівська м/р УТМР	-	-	-	-	-	42	42	43	44	48

30	НПП "Сколівські Бескиди"	93	95	96	105	106	960	975	997	1021	1040
31	Буський ДЛГ	38	38	40	39	45	264	266	270	267	282
32	Дрогобицький ДЛГ	40	46	56	64	72	258	274	282	290	292
33	Жовківський ДЛГ	105	44	54	45	45	386	154	171	158	166
34	Радехівський ДЛГ	40	12	12	8	12	214	64	68	68	76
35	Рава-Руський ДЛГ	83	89	90	50	58	220	232	234	203	222
36	Сколівський ДЛГ	125	151	158	160	106	724	848	889	896	659
37	Славський ДЛГ	68	49	77	104	67	485	288	363	483	485
38	Самбірський ДЛГ	26	30	32	34	36	133	142	148	154	159
39	Стрийський ДЛГ	231	246	244	260	231	961	1034	983	1011	855
Всього по Львівському ОУЛМГ		1169	1134	1214	1221	1134	6420	6122	6287	6458	6199
40	г-во "Голобутівська дача"	12	13	14	15	-	89	74	81	84	-
41	г-во "Корчівка"	85	88	85	96	110	368	378	374	375	404
42	г-во "Краковець"	26	26	27	26	-	118	112	113	109	-
43	г-во "Майдан"	152	168	166	198	229	851	883	882	884	961
Всього ПО ТВМР ЗРУ		275	295	292	335	339	1426	1447	1450	1452	1365
44	г-во "Прикордонник"	75	73	76	76	68	384	385	383	377	322
45	г-во "Янів"	36	38	34	36	29	202	199	195	202	191
Всього по ФСТ "ДИНАМО"		111	111	110	112	97	586	584	578	579	513
46	Мостиське ТМР	28	31	34	33	-	182	197	204	213	-
47	Радехівське ТМР	47	69	124	120	124	440	500	639	662	707
48	Гурківське ТМР	63	61	57	61	72	427	420	413	420	473
49	ТМіР "Дністер"	73	69	73	51	55	164	166	171	127	130
50	ТМіР "Крижень"	95	97	105	109	120	491	501	528	558	577
51	ГОМіР "Фазан"	-	-	-	-	-	5	7	7	9	11
52	ВАТ "Шляхбудсервіс"	16	18	19	22	23	65	69	65	73	75
54	Сколівське ГОМР "Карпати"	-	-	-	-	23	-	-	-	-	140
55	ПП "Біон"	32	36	32	28	32	166	172	172	172	180
56	ПП "Екобескид"	29	29	51	55	53	134	132	170	178	320
57	ПП "МГ "Динаміт"	10	12	14	17	24	66	76	75	88	108
58	ПП "Спектр Центр"	-	51	53	56	59	-	203	215	238	244
59	ТзОВ "Ведмежа"	72	80	88	79	79	396	416	434	436	436
60	ТзОВ "Золота Липа"	43	46	48	49	51	203	208	211	210	212
61	ТзОВ "КВІК"	43	50	41	50	43	195	224	224	224	195
62	ТзОВ "МГ "Вагра Плюс"	45	48	50	51	51	246	258	261	267	268
63	ТзОВ "Мисл. г-во "Надбужжя"	164	173	170	151	145	649	722	743	757	810
64	ТзОВ "Полісся"	30	35	35	35	35	67	79	89	92	96
65	ТзОВ "Свірж"	59	60	69	69	71	230	234	259	264	277
66	ТзОВ "Тустань"	64	67	74	90	91	379	390	419	452	471
67	ТзОВ МГ "Ведр"	19	23	74	78	79	78	85	191	178	186
68	ТзОВ МГ "Витків"	-	39	51	54	60	-	154	188	195	206
69	ТзОВ МГ "Беркут"	-	18	20	15	20	-	119	125	103	125
70	ТзОВ "МГ "Едельвейс Тур"	-	38	41	53	69	-	133	141	175	204
71	ТзОВ МГ "Зубр"	67	95	119	116	118	231	270	293	302	304
1	ДП "Бібрський лісгосп" (колишнє Перемишлянське ТМіР "Лісівник")	-	-	-	-	27	-	-	-	-	193
2	ДП "Радехівський лісгосп" (колишня Сокальська р/р УТМР ур. "Патріот")	-	-	-	-	21	-	-	-	-	40
3	ДП "Радехівський лісгосп" (колишня Сокальська р/р УТМР) ур. "Ромош"	-	-	-	-	16	-	-	-	-	39

4	ДП "Самбірський лісгосп" (колишнє Мостиське ТМіР)	-	-	-	-	38	-	-	-	-	238
5	ДП "Дрогобицький лісгосп" (колишня Дрогобицька УТМР)	-	-	-	-	45	-	-	-	-	153
6	ДП "Дрогобицький лісгосп" (колишнє г-во "Голобутівська дача" ТВМР ЗРУ)	-	-	-	-	3	-	-	-	-	15
7	ДП "Рава-Руський лісгосп" (колишнє г-во "Краківецьке" ТВМР ЗРУ)	-	-	-	-	22	-	-	-	-	103
8	ДП "Золочівський лісгосп" (колишнє Золочівське ТМіР "Лісівник")	-	-	-	-	9	-	-	-	-	71
Всього інші		999	1245	1442	1442	1678	4814	5735	6237	6393	7607
Разом по Львівській області		3573	3894	4220	4363	4393	17587	18550	19415	19980	20153

Найбільша чисельність мисливської фауни, особливо парнокопитних видів, налічується в державних мисливських господарствах. Щільність, загалом по області, основних видів звірів тут значно вища, ніж в інших користувачів, і становить 17 особин парнокопитних на 1 тис. га. При цьому в інших користувачів щільність коливається від 6 особин у Львівській облорганізації УТМР до 12 в інших користувачів. У середньому по області цей показник становить 11 особин на 1 тис. га.

Потрібно зауважити, що такі види звірів, як зубр, ведмідь, рись – водяться лише в угіддях державних лісгосподарських підприємств. Лосів і оленів в лісових угіддях зазначених підприємств, порівняно з іншими користувачами, водиться значно більше. Результати обліку свідчать про те, що рівень ведення мисливського господарства в мисливських господарствах Львівського ОУЛМГ на порядок вищий, ніж у громадських товариствах.

На Львівщині одними з перших в Україні започатковано дві програми рекліматизації зубрів у гірській та рівнинній частинах області. Програму з рівнинної частини вже реалізовано. Крім цього, підприємства Львівського ОУЛМГ реалізують програми збереження та примноження ведмеда бурого та глушця в гірській частині області. Станом на початок року в області обліковано 46 зубрів, 68 ведмедів бурих та 44 глушці.

За 2012 р. на збереження та відтворення мисливської фауни всіма користувачами мисливських угідь області вкладено коштів у сумі 1956328 грн за мінімально-необхідної суми 752675 грн, що становить майже 260 % від передбаченого законом нормативу (табл. 6) [2].

Табл. 6. Вкладення коштів на 1 тис. га та площа мисливських угідь, що припадає на одного єгеря

Користувач	Площа угідь, тис. га					Надходження до витрат, у %	Вклад коштів, грн / тис. га	Штатних єгерів, осіб	Угідь на єгеря, тис. га
	2008	2009	2010	2011	2012				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ДП "МГ "Стир"	48,6	48,6	48,6	48,6	48,6	56,6	20170	10	4,9

Старосамбірський ДЛГ	55,8	56,2	56,2	56,2	56,2	30,4	2322	8	7,0
НПП "Сколівські Бескиди"	46,7	46,7	46,7	46,7	46,7	0,0	8591	11	4,2
Бібрський ДЛГ	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	39,7	12427	1	4,8
Бродівський ДЛГ	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	93,9	2375	1	24,1
Буський ДЛГ	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	107,8	3320	2	6,6
Дрогобицький ДЛГ	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1	17,4	5704	3	5,7
Жовківський ДЛГ	26,4	26,4	19,5	19,5	19,5	71,3	3641	3	6,5
Рава-Руський ДЛГ	41,1	41,1	41,1	41,1	41,1	33,9	5570	6	6,8
Радехівський ДЛГ	13,5	13,5	7,4	7,4	7,4	98,1	4230	1	7,4
Самбірський ДЛГ	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	2,9	13627	2	3,9
Сколівський ДЛГ	36,1	36,1	35	35	27,5	11,7	12087	5	5,5
Славський ДЛГ	59,3	55,4	45	45	45,0	2,7	5483	6	7,5
Стрийський ДЛГ	24,9	24,9	24,9	24,9	24,9	21,2	11415	3	8,3
Львівське ОУЛГ – всього	419,2	415,7	391,2	391,2	383,8	32,7	8001	62	6,2
Бродівська р/р УТМР	29,4	29,4	29,4	29,4	3,2	34,5	17399	1	3,2
Буська р/р УТМР	23,3	23,3	23,3	23,3	16,6	19,2	6124	2	8,3
Городоцька р/р УТМР	35,3	35,3	35,3	35,3	35,3	16,4	6594	4	8,8
Дрогобицька р/р УТМР	24,9	24,9	24,9	24,9	–	–	–	–	–
Жидачівська р/р УТМР	38	38	38	38	35,8	30,4	2922	4	9,0
Жовківська р/р УТМР	28,9	28,9	28,9	28,9	27,9	10,8	5218	4	7,0
Золочівська р/р УТМР	35,3	35,3	35,3	35,3	37	20,6	5474	5	7,4
Львівська р/р УТМР	42,8	42,8	42,8	42,8	23,5	9,8	11584	3	7,8
Миколаївська р/р УТМР	28,3	28,3	28,3	28,3	33	23,3	5926	5	6,6
Львівська облрада	23,1	23,1	23,1	23,1	23,1	28,8	3208	3	7,7
Самбірська р/р УТМР	38,1	38,1	38,1	38,1	38,1	20,9	4792	4	9,5
Сокальська р/р УТМР	49,6	49,6	49,6	49,6	40,5	6,0	3545	4	10,1
Стрийська р/р УТМР	13,4	13,4	13,4	13,4	10,2	25,2	6001	1	10,2
Яворівська р/р УТМР	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	6,5	6221	1	5,9
Червоградська р/р УТМР	29	29	29	29	18,8	4,4	11532	3	6,3
Всього УТМР	445,3	445,3	445,3	445,3	349,2	16,5	5805	44	7,9
МГ "Голубутівська дача"	12,6	12,6	12,6	12,6	–	4,3	–	0	–
МГ "Корчівка"	24,2	24,2	24,2	24,2	20,6	20,9	3363	3	6,9
МГ "Краківець"	14,8	14,8	14,8	14,8	–	15,3	–	0	–
МГ "Майдан"	41,0	41,0	41	41	37,8	99,8	9513	5	7,6
Всього ВМГ ЗРУ	92,6	92,6	92,6	92,6	58,4	81,3	7950	8	7,3
МГ "Прикордонник"	13,1	13,1	13,1	13,1	10,2	67,6	2537	2	5,1
МГ "Янів"	23,4	23,4	23,4	23,4	19,8	9,7	3827	3	6,6
Всього ФСТ "ДИНАМО"	36,5	36,5	36,5	36,5	30,0	24,5	3387	5	6,0
Буське ТМіР "Лісівник"	32,1	32,1	32,1	32,1	20,6	3,0	2312	3	6,9
Дрогобицьке ТМіР "Лісівник"	42,5	42,5	42,5	42,5	42,5	20,9	4192	8	5,3
Жовківське ТМіР "Лісівник"	44,3	44,3	44,3	44,3	37,2	32,1	2198	4	9,3
Золочівське ТМіР "Лісівник"	31,3	31,3	31,3	31,3	25,8	14,9	2980	3	8,6
Львівське ТМіР "Лісівник"	29,5	29,5	29,5	29,5	29,4	38,6	6052	5	5,9
Перемишлянське ТМіР	13,4	13,4	13,4	13,4	–	45,4	–	2	0,0
Рава-Руське ТМіР	37,7	37,7	37,7	37,7	29,9	156,7	2637	5	6,0
Самбірське ТМіР	47,3	47,3	47,3	47,3	47,5	7,9	3078	6	7,9
Стрийське ТМіР	35,5	35,5	35,5	35,5	35,4	5,4	5732	5	7,1
Ходорівське ТМіР	19,3	19,4	19,4	19,4	19,3	32,5	7775	3	6,5
Всього "ЛІСІВНИК"	332,9	333,0	333,0	333,0	287,9	30,1	4032	44	6,5
Мостиське ТМіР	37,7	37,7	37,7	37,7	37,7	61,5	5394	4	9,4
Радехівське ТМіР	75,8	75,8	75,8	75,8	75,7	728,4	384	8	9,5
Гурківське ТМіР	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	30,8	2965	10	7,9
Сколівське ТМіР "Карпати"	–	–	–	–	13,8	–	–	–	–
ТМР "Крижень"	67,8	67,8	67,8	67,8	67,8	92,4	4426	8	8,5

ГОМР "Фазан"	5,3	5,2	5,2	5,2	5,2	24,3	5824	1	5,3
ТМР "Дністер"	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	143,4	4956	2	4,2
ВАТ "Шляхбудсервіс"	3	3	3	3	3	2,4	19547	1	3,0
ПП "Біон"	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	29,2	9567	3	3,4
ПП "Екобескид"	19,5	19,3	19,3	19,3	19,3	0,0	5125	4	4,8
ПП "Спектр Центр"	–	–	6,9	6,9	6,9	29,4	11182	2	3,5
ПП МГ "Динаміт"	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	92,5	3664	1	8,4
ТЗВО "Ведмежа"	27,8	27,8	27,8	27,8	27,8	30,7	4480	6	4,6
ТЗВО "Золота липа"	10	10	10	10	10	105,1	5714	2	5,0
ТЗОВ МГ "Вепр"	21,4	21,3	21,3	21,3	21,3	11,8	6680	4	5,3
ТЗОВ МГ "Зубр"	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	18,9	25525	2	5,4
ТЗОВ "КВІК"	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	87,4	4063	4	2,6
ТЗВО "Ватра Плюс"	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	14,5	14779	3	4,6
ТЗОВ МГ "Надбужжя"	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	14,9	51104	7	2,2
ТЗОВ "Полісся"	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	72,4	9646	1	4,2
ТЗОВ "Свірж"	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	17,0	7398	1	7,9
ТЗВО "Густань"	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	68,6	21560	2	3,6
ТЗОВ МГ "Беркут"	–	3,9	3,9	3,9	3,9	0,0	11653	2	2,0
ТЗОВ МГ "Витків"	–	–	6,1	6,1	6,1	55,4	17825	3	2,0
ТЗОВ МГ "Едельвейс-Тур"	–	–	11,5	11,5	11,5	0,0	3811	3	3,8
Всього інші	444,3	447,8	472,3	472,3	486,1	42,2	6788	86	5,7
Львівська область – всього	1770,8	1770,9	1770,9	1770,9	1595,7	34,4	6346	249	6,4

Опосередковано в області вкладення у збереження та відтворення мисливської фауни становить 6346 грн на 1 тис. га. У користувачів мисливських угідь цей показник відповідно становить: підприємства ЛОУЛМГ – 8001 грн, ЛОТМІР "Лісівник" – 4032 грн, Львівська облорганізація УТМР – 73762 грн, військові господарства ВМГ ЗРУ – 7950 грн, Львівська облорганізація ФСТ "Динамо" – 3387 грн, інші користувачі – 6788 грн.

Затрати на відтворення мисливської фауни, в основному, визначаються грошовими сумами, що витрачені на проведення біотехнії, тобто на заготівлю кормів та виготовлення біотехспоруд. Проте в переважній більшості серед мисливських товариств грошові кошти (живі гроші) фактично не затрачуються на відтворення мисливського фонду, оскільки біотехнія проводиться трудоучастю мисливців, егерської служби без оплати виконаних робіт чи вартості заготовлених кормів, а корми та біотехспоруди оприбутковуються за умовною їх вартістю, яка у кожного користувача різна.

Висновки. Розвиток мисливського господарства повинен відповідати міжнародним стандартам і спрямовуватися на впровадження еколого-економічних засад та досягнення максимальної величини економічного, екологічного та соціального ефектів від використання і відтворення державного мисливського фонду.

Для досягнення зазначених цілей потрібно:

- враховуючи передовий вітчизняний і зарубіжний досвід у співпраці з науковими, екологічними та громадськими організаціями, сформувати основні напрями мисливської політики та програму розвитку мисливського господарства;
- модернізувати чинну законодавчу і нормативну базу мисливського господарства, зокрема в частині погодження надання у користування мисливських угідь;
- інтенсифікувати відтворення мисливської фауни, зокрема шляхом створення осередків вольєрного розведення звірів у напіввільному стані з наступним їх

розселенням, що в перспективі дасть змогу сформувати стійкі репродуктивні популяції з оптимальною статево – віковою структурою;

- організація місць спокою та створення відтворювальних ділянок у мисливських господарствах для розмноження звірів і птахів;
- поліпшення існуючої кормової бази в лісових угіддях шляхом створення кормових полів, захисних, кормових та змішаних реміз у польових та лісових мисливських угіддях;
- обмеження кількості загінних і колективних полювань на парнокопитні види мисливської фауни та забезпечення поступового переходу до індивідуальних полювань, основою яких є вибіркового селекційний відстріл;
- здійснення профілактичних заходів із захисту тварин від хвороб, весняного випалювання сухої рослинності та інших несприятливих факторів;
- забезпечення ефективної охорони державного мисливського фонду від браконьєрства;
- забезпечення широкого висвітлення мисливськогосподарських заходів у засобах масової інформації.

Література

1. Бондаренко В.Д., Дейнека А.М., Бурмас В.Р., Хосцький П.Б., Ходзінський В.П. Мисливськогосподарське законодавство України. Посібник. – Львів: СПОЛЮМ, 2005. – 336 с.
2. <http://www.lvivlis.com.ua>.

Дейнека А.М., Бурмас В.Р. Состояние и перспективы развития охотничьего хозяйства

На основании актуальных статистических данных осуществлен анализ современного состояния ведения охотничьего хозяйства, определены основные проблемы в законодательном и нормативном обеспечении, а также предложены пути их решения. Определены тенденции в динамике численности основных видов охотничьей фауны и предложены пути увеличения потенциала государственного охотничьего фонда. Осуществлен анализ экономических показателей пользователей охотничьими угодьями и определены пути их оптимизации.

Ключевые слова: охотничье хозяйство, пользование охотничьими угодьями, динамика численности фауны, эколого-экономические основы.

Deyneka A.M., Burmas V.R. State and perspective development of hunting

On the basis of relevant statistical data carried out analysis of the current state of the hunting, identify key issues in the legislative and normative provision and proposed solutions. Identify trends in population dynamics of main types of hunting fauna and suggested ways to increase the capacity of the state hunting fund. Analyses of the economic performance of the users of hunting grounds and the ways of optimizing them.

Keywords: hunting, the use of hunting grounds, population dynamics of the species, ecological and economic basis.

2. ЕКОЛОГІЯ ДОВКІЛЛЯ

УДК 504.062.2

*Проф. Ю.В. Дзяди́кевич, д-р техн. наук;
доц. О.К. Крайняк, канд. екон. наук – Тернопільський НЕУ*

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ

Розглянуто правовий і економічний механізми регулювання процесу природокористування та міжнародне співробітництво України у цій сфері. Проведено аналіз економічного та правового механізмів і їх інструментів впливу на зацікавленість підприємств щодо охорони довкілля. Встановлено, що метою управління в галузі раціонального природокористування є реалізація законодавства, контроль за дотриманням вимог екологічної безпеки, забезпечення ефективних і конкретних заходів щодо охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, досягнення погодженості дій державних і громадських органів у цій галузі. Все це є прерогативою держави. Повноправним розпорядником природних ресурсів, які залучаються в сферу виробничої діяльності, є Ради народних депутатів. Правовою основою охорони природи є внутрішньодержавні та міжнародні законодавчі акти. Одним із важливих інструментів економічного механізму охорони довкілля є лімітування природокористування та стимулювання раціонального використання природних ресурсів. Вирішення багатьох економічних проблем неможливе без широкого й активного міжнародного співробітництва.

Ключові слова: довкілля, природокористування, механізми, природні ресурси, екологічна безпека, охорона природи, виробнича діяльність.

Постановка проблеми. Серед глобальних проблем, зумовлених науково-технічною революцією, є проблема раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів від забруднення, деградації та виснаження. Насамперед це стосується земель – найважливішої складової частини біосфери. Високий рівень концентрації важкої промисловості, необґрунтовані масштаби меліорації земель, технократичний детермінізм і екологічний волонтаризм у розвитку і розташуванні продуктивних сил і фінансування природоохоронних заходів за залишковим принципом призводять до екологічної кризи.

Природокористування – це комплексна система, яка охоплює міжнародні, державні та громадські заходи, спрямовані на раціональне використання, відновлення та охорону природних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблему регулювання процесами в сфері природокористування порушено у роботах О. Веклич, Т. Яхєєва, Т. Кірсанова, В. Лук'янихіна, Н. Пахомової, Б. Данилишина, А. Федорищевої та ін. Однак у них недостатньо висвітлено механізми управління природокористуванням і їх інструменти, що зумовлює необхідність подальшого їх детального вивчення.

Постановка проблеми. Метою дослідження є аналіз механізмів управління в сфері природокористування.

Виклад основного матеріалу. Управління охороною довкілля передбачає здійснення функцій спостереження, дослідження, екологічної експертизи, контролю, прогнозування, програмування, інформування та іншої виконавчорозпорядчої діяльності [1].